

Umetniška gimnazija – glasbena smer

Modul C: jazz – zabavna glasba

Posodobljeni učni načrt

OSNOVE IMPROVIZACIJE

DRUGE OBLIKE SAMOSTOJNEGA ALI SKUPINSKEGA DELA

105 ur

Posodobljeni učni načrt
OSNOVE IMPROVIZACIJE
Druge oblike samostojnega ali skupinskega dela (105 ur)

Posodobljeni učni načrt je pripravil:

Klemen Kotar, prof., Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana

Vodja in koordinator predmetnih skupin za glasbeni stavek – modul C, skupinsko igro, osnove improvizacije, teorijo jazza z osnovami aranžiranja in za glasbeno tehnologijo:

Anton Savnik, prof.

Vodja področne skupine za glasbeno šolstvo:

dr. Dimitrij Beuermann, Zavod RS za šolstvo

Vsebinsko prenovu srednjega glasbenega šolstva je pripravila in izvedla nacionalna komisija za glasbeno šolstvo v mandatu 2011–2015.

Recenzenta:

doc. mag. Jaka Pucihar, Univerza v Ljubljani, Akademija za glasbo

mag. Robert Kamplet, Konservatorij za glasbo in balet Maribor

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: **dr. Jernej Pikalo**

Za zavod: **mag. Gregor Mohorčič**

Uredili: **izr. prof. mag. Ivan Florjanc, Marija Gregorc, prof.**, in **mag. Tomaž Faganel**

Jezikovni pregled: **Mira Turk Škraba**

Objava na spletnem naslovu:

http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_srednje_in_visje_solstvo_ter_izobrazevanje_odraslih/srednjesolsko_izobrazevanje/srednjesolski_izobrazevalni_programi/

Prva izdaja

Ljubljana 2013

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.091.214:781.65(0.034.2)

KOTAR, Klemen, glasbenik

Posodobljeni učni načrt. Osnove improvizacije [Elektronski vir] : druge oblike samostojnega ali skupinskega dela : 105 ur / [pripravil Klemen Kotar]. - 1. izd. - El. knjiga. - Ljubljana : Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport : Zavod RS za šolstvo, 2013. - (Umetniška gimnazija - glasbena smer. Modul C, Jazz - zabavna glasba)

ISBN 978-961-03-0194-3 (pdf, Zavod RS za šolstvo)

1. Gl. stv. nasl.

271422208

Posodobljeni učni načrt za predmet osnove improvizacije je pripravila predmetna skupina za posodabljanje učnega načrta tega predmeta. Pri posodabljanju je izhajala iz učnega načrta za predmet osnove improvizacije, določenega na 15. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 7. maja 1998. Posodobljeni učni načrt je posledica teoretično-praktičnih sprememb in novosti v pedagoški praksi za področju jazzovske improvizacije.

Posodobljeni učni načrt za predmet osnove improvizacije je Strokovni svet RS za splošno izobraževanje določil na 161. seji 19. decembra 2013.

VSEBINA

1	OPREDELITEV PREDMETA	4
2	SPLOŠNI CILJI	4
3	OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE	5
4	STANDARDI ZNANJA IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA	8
5	DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	10
5.1	Preverjanje in ocenjevanje znanja	11
5.2	Medpredmetne povezave	12
6	MATERIALNI POGOJI	13
7	ZNANJA IZVAJALCEV	13

1 OPREDELITEV PREDMETA

Predmet osnove improvizacije je strokovni predmet v programu umetniške gimnazije, modul C: jazz – zabavna glasba. Izvajamo ga kot obliko skupinskega dela v skupnem obsegu 105 ur. Predmet osnove improvizacije dijaka* seznanja z različnimi slogi improvizacije od *dixielanda* do svobodne improvizacije in s stičnimi točkami vseh teh slogov ter s temelji improvizacije ali improviziranja oz. komponiranja v trenutku. Dijaku predstavi povezavo med ritmi, bodisi jazzovskimi ali drugačnimi, in melodijo ter ga z uporabo omejenega obsega ritmičnih vzorcev in kasneje dodanih melodičnih vzorcev nauči sistema kombinatorike manjših fraz v zaključene celote in reciklaže ter deljenja daljših fraz na osnovne dele. Skupaj z drugimi strokovnimi predmeti vzgaja in izobražuje glasbene talente ter jim omogoča pridobivanje dodatnih glasbenih znanj in izkušenj. Predmet osnove improvizacije je vezni člen med individualnim poukom izbranega glasbila in predmetom skupinska igra, saj pogloblja in v teoretske okvire prestavi del snovi prvega in z novimi znanji obogati drugega. Pri predmetu osnove improvizacije dijaki razširjajo estetska, intelektualna, čustvena in domišljajska obzorja ter razvijajo osebni kritično-analitični odnos do glasbenih del oz. do različnih improvizacijskih pristopov.

Predmet osnove improvizacije dijaka pripravi na slogovno pravilno poustvarjanje del in – kar je najpomembnejše – na ustvarjanje novih del s pomočjo preustvarjanja starih v kombinaciji s svežimi idejami.

2 SPLOŠNI CILJI

Dijaki pri predmetu osnove improvizacije:

- s pomočjo sprememb harmoničnih in melodičnih struktur skladb spoznavajo razvoj jazza in zabavne glasbe od bluesa naprej;
- spoznavajo razvoj improvizacije od skupinske improvizacije, swinga, modalne improvizacije, bebopa in hardbopa do svobodne improvizacije;
- usvajajo osnovne gradnike jazzovske improvizacije in načine njihovega kombiniranja;
- zabrišejo mejo med poustvarjanjem in ustvarjanjem, saj je jazzovska improvizacija komponiranje na dano harmonsko strukturo;

* V tem učnem načrtu uporabljeni izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, veljajo za oba spola (dijak za *dijaka* in *dijakinjo*, učitelj za *učitelja* in *učiteljico*).

- utrjujejo teoretična znanja, podprta s praktičnim delom;
- pridobivajo znanja za analitičen pogled na estetiko glasbenih slogov, pri čemer nikakor ni izvzeta čustvena komponenta;
- razvijajo glasbeni okus in se odpirajo za poprej neznane razsežnosti glasbe;
- dosegajo znanja, potrebna za nadaljevanje študija;
- dosegajo znanja, potrebna za igranje v okviru šolskih zasedb in nastopov ter za samostojno vključevanje v druge aktivne zasedbe;
- ob sistematični vadbi razvijajo delovne navade in odnos do dela;
- ob praktični vadbi razvijajo čut za sodelovanje v glasbeni zasedbi;
- prevzemajo najrazličnejše vloge od glasbenih (spremljava, solist in sočasni solist) do neglasbenih (vodja zasedbe);
- spremljajo in presojujejo uspešnost svojega učnega procesa;
- razvijajo odgovornost za svoje znanje;
- osveščajo in razvijajo svojo usposobljenost načrtovanja učenja;
- pri delu uporabljajo različne vire;
- dejavno sodelujejo pri ustvarjalnih projektih;
- sodelujejo pri seminarji in tekmovanjih doma in v tujini;
- se ob gojenju jazz glasbe, ki jo v zadnjih desetletjih prinaša k nam vpetost Slovenije v vse bolj globalizirane družbene kulturne procese, in ob uvajanju v jazzovsko improvizacijo zavestno soočajo z refleksijo o konkretnih globalnih vplivih v odnosu do vrednot in vsebin, ki jih vsebuje zavest o narodovi samobitnosti;
- spoznavajo enakost in različnost slovenskih, evropskih in z globalizacijo prejetih kulturnih prvin, jih nato kritično vrednotijo in s tem razvijajo čut za razlikovanje prvin lastne in tuje glasbene dediščine;
- spoznavajo in utrjujejo glasbeno izrazoslovje v slovenščini in v angleščini;
- se sporazumevajo v slovenščini in večajo nabor ustreznih slovenskih izrazov za sicer tipične pojme in besede iz anglo-ameriškega jazzovskega okolja.

3 OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE

Cilji in vsebine so urejeni po tematskih sklopih.

3.1 Akordi in lestvice	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
Dijaki: – se seznanijo z zapisom trozvokov,	– Igranje obravnavanih akordov, za vse

<p>štirizvokov, petzvokov in šestzvokov (v nadaljevanju akordov), ki jih uporabljamo v jazzu in zabavni glasbi;</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo z venom obravnavanih akordov in z njihovo vlogo v harmonskih shemah; – se seznanijo z akordom pripadajočimi diatoničnimi lestvicami; – se seznanijo s starocerkvenimi modusi; – se seznanijo z modusi, ki izhajajo iz melodičnega mola; – se seznanijo z zmanjšano in s celotonsko lestvico; – se seznanijo z <i>bebop</i> lestvico in načini vnašanja dodatnih poltonov glede na postavitev izhodiščnega tona linije v taktu. 	<p>inštrumentaliste poleg lastnega glasbila tudi na klavirju</p> <ul style="list-style-type: none"> – Slušno prepoznavanje zaigranih akordov – Slušno prepoznavanje in umestitev diatoničnih akordov na stopnje lestvice – Igranje diatoničnih lestvic, ki pripadajo obravnavanim akordom – Igranje modusov, ki izhajajo iz durove lestvice – Igranje modusov, ki izhajajo iz melodičnega mola – Igranje <i>bebop</i> lestvic – Igranje <i>bebop</i> lestvic z dodanimi prehodnimi poltoni po predhodno določenih pravilih – Igranje diatoničnih akordov na vseh stopnjah zadanih lestvic z uporabo <i>approach</i> tonov <p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> – M. Levine, <i>The Jazz Theory</i> – D. Baker, <i>How To Play Bebop</i> – H. Galper, <i>Forward motion</i> <p>Video šola:</p> <ul style="list-style-type: none"> – B. Harris, <i>Barry Harris Workshop</i>
--	---

<h3>3.2 Harmonске strukture</h3>	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo z obliko bluesa od najbolj osnovne (<i>delta blues, chicago blues</i>) do jazzovskih izpeljank bluesovske oblike; – se seznanijo z obliko molovskega bluesa; – se seznanijo z obliko razširjenega bluesa in njenih različic v <i>soul jazzu</i>; – se seznanijo z modalnimi kompozicijami in njihovimi načeli; – usvojijo obliko <i>rhythm changes</i> in tipične harmonske spremembe v njenem razvoju; – se seznanijo s kompozicijskim ustrojem tipičnega jazzovskega standarda; – usvojijo abstraktno pomnenje oblik skladb z zapomnitvijo sosledja akordov glede na relativne položaje in vlogo akordov v skladbi. 	<ul style="list-style-type: none"> – Slušno prepoznavanje bluesa in ugotavljanje njegovih glavnih značilnosti – Igranje preprostih bluesovskih tem v več tonalitetah – Pomnenje preprostih bluesovskih tem v več tonalitetah – Transkribiranje in analiza poljubnih bluesovskih solov – Vadba bluesovskih lestvic in njihova uporaba v vseh tonalitetah – Uporaba bluesovske lestvice v skladbah, ki niso izključno blues – Uporaba modusov, predvsem dorskega, v bluesu in molovskem bluesu – Pregled vseh diatoničnih lestvic v <i>rhythm changes</i> in njihova uporaba z upoštevanjem pomembnejših akordičnih tonov – Pregled in uporaba alteriranih lestvic na vseh dominantnih akordih <i>rhythm changes</i> – Transkribiranje in analiza zadanega sola <p>Priporočene skladbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – C. Brown, <i>Sandu</i> – T. Monk, <i>Straight No Chaser</i> – H. Hancock, <i>Watermelon Man</i> – N. Adderley, <i>Work Song</i> – J. Coltrane, <i>Mr. PC</i> – G. Gershwin, <i>I've Got Rhythm</i> – S. Rollins, <i>Oleo</i> – C. Brown, <i>Joy Spring</i>

	<ul style="list-style-type: none"> – B. Golson, Along Came Betty – R. Rodgers, Have You Met Miss Jones <p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> – M. Levine, The Jazz Theory – R. Miller, Modal Jazz Composition & Harmony
--	---

3.3 Pentatonike	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo z durovo in molovo pentatoniko; – se seznanijo z več pentatonikami, ki so v praktični uporabi in niso dosledno durove ali molove; – usvojijo praktično uporabo pentatonskih vzorcev po podanih ritmičnih vzorcih. 	<ul style="list-style-type: none"> – Slušno prepoznavanje pentatonskih delov v izbranih skladbah – Analiza transkripcij s pentatonskimi vložki – Osnovne pentatonike in preprosti pentatonski vzorci v vseh tonalitetah – Igranje pentatonskih vzorcev po zadanih ritmičnih vzorcih – Igranje ritmičnih vzorcev znotraj pentatonskih vzorcev – Slušno prepoznavanje pentatonik, ki niso dosledno durove ali molove, in analiza skladb, ki jih uporabljajo <p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> – J. Bergonzi, Inside Improvisation – A. Raidinger, Jazz Improvisation & Pentatonic

3.4 Linije in razvezi	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo s tipičnimi linijami v jazz glasbi, razdeljenimi na tri tipe glede na smer linije in tip njenega obrata; – se seznanijo z načini tvorbe linij in možnostmi uporabe v praksi; – usvojijo uporabo krajših melodičnih segmentov in njihovo kombiniranje v daljše, izvirne melodične linije; – razširijo diatonične linije z dodanimi <i>approach</i> toni po pravilih; – usvojijo igranje linij z uporabo ciljne metode. 	<ul style="list-style-type: none"> – Slušno prepoznavanje akordičnih tonov pri obravnavanih harmonskih strukturah – Uporaba funkcionalnih tonov kot izhodišče za tvorjenje linij – Uporaba drugih akordičnih tonov kot izhodišče za tvorjenje linij – Uporaba razloženega akorda in njegovih obratov v melodični liniji – Analiza transkripcije s poudarkom na prelomu linije – Tvorjenje linij s kombinacijo razloženega akorda, skoka in postopa – Igranje linij z določeno ciljno noto – Obravnava najpogostejših tipov <i>approach</i> not in njihovo kombiniranje z akordom ali linijo – Poglobljena analiza in praktična uporaba osmih najpogostejših tipov <i>approach</i> tonov na durovem in molovem akordu <p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> – J. Bergonzi, Inside Improvisation – B. Ligon, Connecting Chords With Linear Harmony – S. Berg, The Goal Note Method – F. Lipsius, Freddie's Guide To Creative Improvisation

3.5 Pari trozvokov	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo s teorijo in z uporabo parov trozvokov; – v bluesu preizkusijo pare durovih trozvokov v oddaljenosti velike sekunde; – v bluesu preizkusijo pare durovih trozvokov v oddaljenosti zvečane kvarte; – se seznanijo s skladbami, ki so sestavljene na podlagi parov trozvokov, in soli, ki temeljijo na njihovi uporabi. 	<ul style="list-style-type: none"> – Igranje parov durovih trozvokov v oddaljenosti velike sekunde s premiki po najbližjih tonih v vseh tonalitetah – Igranje parov durovih trozvokov v oddaljenosti zvečane kvarte s premiki po najbližjih tonih v vseh tonalitetah – Pregled drugih v praksi uporabljanih parov trozvokov – Igranje parov durovih trozvokov s skoki med stopnjami in z izpuščanjem stopenj – Kombiniranje različnih <i>approach</i> in prehodnih tonov v kombinaciji s pari trozvokov – Smiselna umestitev naštetega v solo ali skladbo <p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> – W. Weiskopf, Expansions – R. Ricker, Triad

3.6 Ustvarjalnost	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo z ustvarjalnim procesom skladanja ali aranžiranja za malo zasedbo – se samostojno podajo v raziskovanje linij med neobičajnimi harmonskimi postopi; – imajo priložnost svoja dela preizkusiti v šolskih zasedbah. 	<ul style="list-style-type: none"> – Komponiranje lastnih tem na podane harmonije – Iskanje lastnih različic prehodov med akordi – Izvajanje t. i. <i>head arrangements</i>, priredb, v katerih dijaki tik pred izvedbo določijo tip uvoda, instrumentacijo in sosledje solističnih odsekov v skladbi – Izvajanje skladb ali priredb dijakov

Poleg navedenih za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi druge izbirne vsebine.

4 STANDARDI ZNANJA IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Standardi znanja so določeni z obvladovanjem posameznih sklopov predpisanih vsebin in izkazujejo pričakovano stopnjo obvladovanja teorije improvizacije in sposobnost prikazati poznavanje teorije v praksi na glasbilu.

Minimalni standardi znanja so operacionalizirani cilji (količina in kakovost znanja, spretnosti in veščin), ki naj bi jih dijak dosegel in izkazal za pozitivno oceno (zadostno) in so tista kakovost in količina znanja, spretnosti in veščin, ki sta nujni za nadaljnje učenje in razvoj pri določenem predmetu. So mejna kategorija razumevanja teorije in prenosa le-te na glasbilo, pri čemer so razumevanje osnov improvizacije ter tehnika muziciranja omejeni. Kljub temu da je razumevanje osnov improvizacije nepopolno ali

omejeno in da dijak z igranjem ne pokaže razumevanja teorije in prenosa le-te v prakso v podanih nalogah, pa dijakova duševna in telesna vzdržljivost še vedno izkazuje sprejemljivo izvedbo celotnega programa, zahtevano ustrezno razvito tehniko ter še sprejemljivo razumevanje in izvajanje glasbe.

Minimalni standardi znanja so izraženi v vsebinah po posameznih letnikih.

2. letnik

Dijak:

- obvlada trozvoke in četverozvoke pri nedominantnih akordih, pri dominantnih akordih pa peterozvoke, in jih je sposoben slušno razlikovati med seboj;
- razume in je sposoben odigrati poleg durove lestvice in vseh molovih lestvic še celotonsko in zmanjšano lestvico, od modusov temeljito obvlada dorski modus;
- je sposoben brez daljšega razmisleka zapisati obliko durovega in molovega bluesa v vseh tonalitetah, na vsaj štiri od vsake je sposoben odigrati srednje težavno temo in solo;
- pozna harmonsko strukturo rhythm changes v njeni osnovni različici, s pripadajočimi akordi in lestvicami ter alteracijami na dominantnih akordih;
- na področju modalne glasbe med solom brez pomoči harmonske spremljave ostane znotraj 32-taktne oblike in smiselno odigra prehode med akordi;
- je sposoben na pamet in v tempu odigrati transkribirani bluesovski solo.

3. letnik

Dijak:

- obvlada peterozvoke in šesterozvoke in jih je sposoben slušno razlikovati in poimenovati;
- poleg že poznanih lestvic pozna in zna uporabljati dodatne dominantne lestvice: alterirane, dominant diminished in hm5;
- pozna moduse durove lestvice ter lestvico lydian b7 ter jih zna na podani akord določiti in uporabiti;
- teoretično obvlada preproste reharmonizacije durovega in molovega bluesa ter harmonsko strukturo parker bluesa;
- harmonsko zna odigrati del A in več različic dela B oblike rhythm changes; akorde povezuje po metodi ciljne note ter z uporabo osnovnih različic vodilnih tonov;
- razume način uporabe para durovih trozvokov v oddaljenosti velike sekunde in uporabo fiksnih melodičnih vzorcev v solu;
- zna premikati krajšo ritmično idejo po taktu in je sposoben transpozicije krajše melodične ideje po diatoničnem ali absolutnem načinu;
- je sposoben na pamet in v tempu odigrati transkribirani solo v obliki rhythm changes.

4. letnik

Dijak:

- obvlada analizo zahtevnejših transkripcij;

- je sposoben ustvarjanja melodičnih linij z uporabo tension tonov (b9, #9, #11, b13 in 13);
- zna na podane akorde odigrati ali odpeti linije, v katerih so pravilno izraženi prehodi med funkcionalnimi toni akordov;
- je sposoben s pomočjo klavirja ali kitare transkribirati harmonsko strukturo srednje težkega standarda ali zabavne skladbe in pravilno zapisati njeno obliko;
- zna v solu uporabiti osnovne vzorce parov trozvokov;
- z izvedbo vaj ali s svojo inventivnostjo pokaže ritmično pestrost zamisli in njihove izpeljave v solu ob zavednem igranju fraz z začetki in konci na težke ali lahke dobe s pravilnimi poudarki;
- je sposoben izpeljati spremljevalno vlogo v manjši zasedbi.

5 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Pouk predmeta osnove improvizacije z dejavnostmi in vsebinami prispeva k splošnemu in glasbenemu razvoju dijakov ter razvija zmožnosti vseživljenjskega učenja. Učenje in poučevanje improvizacije bo uspešno, če bo celostno, dejavno in ustvarjalno. Tak pristop spodbuja in omogoča doseganje splošnih in procesno-operativnih glasbenih ciljev na čustvenem, socialnem, gibalnem in spoznavnem razvojnem področju.

Učni načrt nadgrajuje poznavanje glasbe, ki ga v praksi lahko udejanjimo s skrbno in gospodarno načrtovanimi in izpeljanimi učnimi urami. Učitelj avtonomno oblikuje posamezne učne sklope, tako da smiselno povezuje posamezne glasbene dejavnosti z operativno-procesnimi razvojnimi cilji in vsebinami. Zaporedje in globino vsebin ter metode in oblike dela učitelj prilagaja glede na potrebe, zmožnosti in pričakovanja dijakov.

Pouk osnov improvizacije je skupinski pouk, vendar kljub temu deloma dopušča individualen pristop k dijaku in upošteva njegove fizične, psihične in glasbene dispozicije. Učni načrt naj ne pomeni neke toge obveznosti, temveč naj se učitelj ob vsakokratnem zavedanju ciljev predmeta prilagaja stopnji razvitosti skupine in posameznikov znotraj nje, po možnosti tako da po potrebi poglobi snov za zahtevnejše dijake in jo dovolj pogosto ponovi za dijake, ki še ne dosegajo dovolj visoke ravni znanja.

Temeljno poslanstvo učitelja je razvijanje glasbenega čuta pri dijakih in ustvarjanje potrebe po muziciranju. Ob tem ne smemo pozabiti, da je bistvena naloga v času izobraževanja na srednji šoli izgradnja vseh temeljnih tehničnih prvin in teoretičnih znanj, ki omogočajo bodoče glasbenikovo poklicno udejstvovanje. Pomembna je dolgoročna vizija razvoja dijaka, ki ga med potekom izobraževanja prek teoretičnih osnov in poglobljenih obravnav tem tudi na praktični ravni pripeljemo do stopnje, ko se bo sposoben spoprijeti s snovjo in jo samostojno usvojiti brez večjih težav, ki bi lahko nastale zaradi vrzeli v teoretičnem znanju.

Opozoriti velja na izjemno tehtna in dragocena tehnično-didaktična dognanja, veščine in spoznanja uglednih učiteljev, ki jih ni mogoče najti v pisni obliki, saj se prenašajo med glasbeniki na seminarjih, mojstrskih tečajih in ne nazadnje tudi med načrtovanim poukom, velik del znanja se namreč ne prenaša le v obrazloženi pisni obliki, temveč tudi prek vzora poklicno dejavnega učitelja. Sama komunikacija in prenašanje znanja nikakor ni enosmerna in omejena le na prenos znanja od učitelja do dijakov, dogaja se in spodbude vreden je tudi sočasni prenos znanj med dijaki in celo prenos znanja, ki ga nemalokrat dijaki usvojijo na intuitivni ravni, na učitelja.

Tematskih sklopov in z njimi povezanih operativnih ciljev zaradi medsebojnega prepletanja ne moremo natančno ločevati po posameznih letnikih ali po natančnem vrstnem redu obravnave. Smotrni so prehodi iz enega sklopa v drugega, predvsem pri analizah transkripcij in ustvarjanju lastnih solov, v določeni meri pa so prehajanja med sklopi odvisna tudi od pripravljenosti in sposobnosti skupine dijakov za hitrejše napredovanje ali podaljšano obravnavo določenih tem. Pouk je praktičen, vsak dijak igra svoj inštrument oz. poje. Za dosego omenjenih ciljev je bistvenega pomena tudi vzpostavitev dijakovega pravilnega osebnega sistema redne vadbe in obnavljanja ter poglobljanja teoretične snovi. Učitelj naj temu posveča pozornost vsa tri leta. Dijake naj spodbuja k samostojnemu in sistematičnemu delu, ob katerem bodo utrdili delovne navade in gradili ustvarjalen odnos do dela. Dosežena spoznanja in glasbena znanja morajo postati pomemben del splošne kulture vsakega dijaka. Učitelj naj spodbuja dijaka tudi k obisku koncertnih prireditev, ki so pomemben vir izkušenj in informacij, ki jih ne more dati pouk. Dijak tako spoznava bogastvo glasbene literature in se srečuje z interpretativnimi dosežki priznanih umetnikov, kar oblikuje njegovo umetniško osebnost; ob tem spoznava zakonitosti poklicnega dela svojega področja tudi s praktičnih, z organizacijskih in drugih vidikov.

5.1 Preverjanje in ocenjevanje znanja

Pomembno je, da ločimo preverjanje in ocenjevanje. Rezultatov preverjanja ne uporabimo za ocenjevanje.

Preverjanje znanja

Pri preverjanju znanja učitelj redno spremljanja dijakov razvoj in napredek, preverja njegovo moč dojetanja, raven znanja in njegove zmožnosti in mu daje tudi povratne informacije o njegovem napredovanju. Sprotno razčlenjevanje dijakovih dosežkov znanja in morebitnih pomanjkljivosti lahko ustvarja kar najbolj celovito in stvarno sliko o napredku in morebitnih

zagatah posameznega dijaka; na tem temelju učinkoviteje pripravimo načrt nadaljnjega dela in dajemo jasnejše napotke za plodovitejšo vadbo oz. učenje.

Preverjati je treba redno in na različne načine, na področjih, kot so navedena.

Učitelj preverja znanje:

- pri vsaki uri pouka,
- na internih in javnih nastopih.

K preverjanju lahko učitelj občasno povabi tudi druge učitelje istega ali sorodnega predmeta, kar bo okrepilo timsko delo, izmenjavo izkušenj in usklajevanje meril.

Ocenjevanje znanja

Glede na naravo pouka, ki poteka tako v teoretičnem kakor tudi v praktičnem delu, dijakovo znanje ocenjujemo z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih ter z odgovori na izbrana teoretska vprašanja. Ocenjujemo tehnično izvedbo vaj na glasbilu, natančnost in zanesljivost izvedbe zadanih nalog ter prikaz muzikalnosti.

5.2 Medpredmetne povezave

Namen interdisciplinarnega povezovanja med bolj ali manj sorodnimi predmeti je močnejša vez ter vzajemno učinkovanje in prenosljivost znanja, s čimer gradimo pogoje za večjo ustvarjalnost, podjetnost in boljšo didaktično učinkovitost na vseh vpletenih predmetnih področjih. Večja prenosljivost znanja oblikuje tudi samostojnejšo osebnost, ki se lažje spopada z različnimi izzivi v stroki in v življenju. Zmožnost povezovanja različnih znanj, uvidov in spretnosti prispeva k večji kulturni in etični zavesti ter osebnostni trdnosti posameznika.

Medpredmetno povezovanje pomeni iskanje povezav svojega predmeta z drugimi predmetnimi področji, sodelovanje učiteljev različnih predmetnih področij v učno-vzgojnih dejavnostih, vzajemno načrtovanje skupne ali sočasne obravnave sorodnih vsebin ipd. Učitelj se povezuje z drugimi strokovnimi člani pedagoškega aktiva, sodeluje pri načrtovanju medpredmetnih povezav in ustvarjalno sodeluje pri izvajanju učnega procesa.

Dijaki se medpredmetno ustvarjalno povezujejo z drugimi glasbeniki pri predmetu skupinska igra in pri igranju v velikem jazzovskem orkestru. Svoja teoretska znanja, pridobljena pri pouku solfeggia, harmonije, kontrapunkta, zgodovine jazza in osnov aranžiranja, lahko uporabljajo pri kompozicijski in slogovni analizi skladb, kar je v prid boljšemu razumevanju skladb in posledično tudi bolj kakovostni in stilno ustrezni izvedbi le-teh.

6 MATERIALNI POGOJI

Cilji vzgojno-izobraževalnega procesa pri predmetu osnove improvizacije terjajo za svoje uresničevanje primerno veliko učilnico, skladno s predpisi. Opremljena mora biti s klavirjem, z rezervno elektronsko klaviaturo, manjšim ozvočenjem, s setom bobnov, kontrabasom, z basovskim in s kitarskim ojačevalnikom, tablo in z avdiovizualnimi sredstvi.

7 ZNANJA IZVAJALCEV

Izvajalec	Znanja s področja
Učitelj	- visokošolskega izobraževanja jazz inštrumenta ali jazz petja - srednješolskega izobraževanja jazz inštrumenta ali jazz petja po določenih 93. členu ZOFVI